

World of MODERN TRIZ

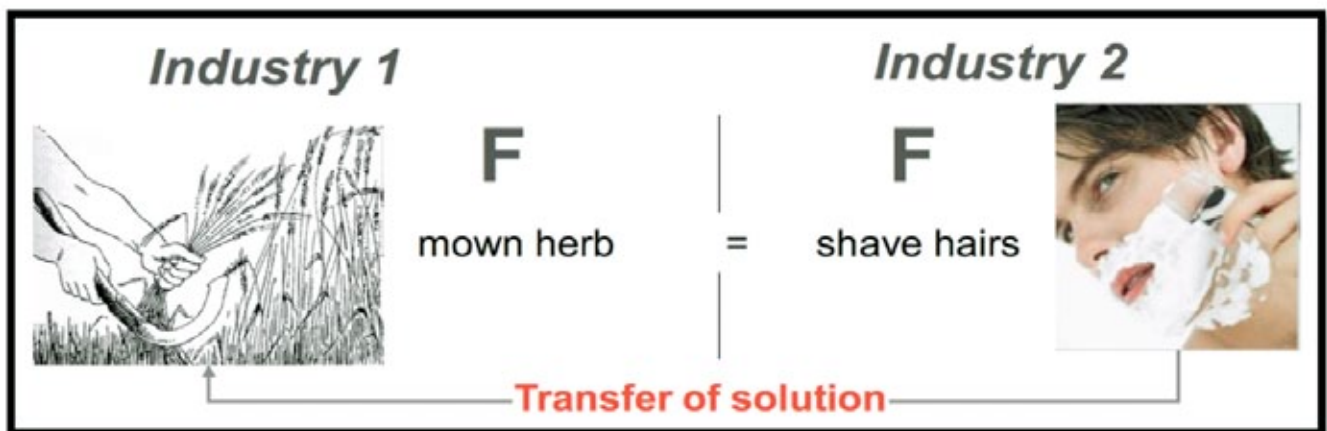
FOS; Function Oriented Search

อนุศักดิ์ พิมพ์ธวัช

The Inventor Development Co., Ltd.

“Function Language as an Interdisciplinary Esperanto”

จากครั้งที่แล้ว ที่เกริ่นเรื่องของ FOS ไว้ว่า คำตอบของอุตสาหกรรมหนึ่งอาจอยู่ในอีกอุตสาหกรรม หากเข้าใจวิธีการมองผ่าน Function เดียวกัน ครั้งนี้จะลองอธิบายผ่านตัวอย่าง และบอกกระบวนการ “สร้าง” FOS (ในวงการส่วนใหญ่เรียก “ฟอส”)

ภาพที่ 1: ภาพแสดง Function ที่เหมือนกัน (ที่มา Yury Danilovsky; TRIZ Master)

ผู้อ่านลองคิดว่าทั้งสอง System ในภาพที่ 1 นั้นมีความคล้ายคลึงกันของ Function อย่างไร มีวิวัฒนาการอย่างไรจากอดีตถึงปัจจุบัน การอ่านบทความนี้จะเกิดประโยชน์กับผู้อ่านมาก หากลองคิดตาม และบันทึกคำตอบแต่ละช่วงไว้

ช่วงปี ค.ศ.2003 ผู้เขียนได้ยินคำว่า Function Base information Gathering แต่ก็ไม่ได้เข้าใจในกุศโลบายบางอย่าง เข้าใจแต่เพียงว่าคำตอบอยู่ในอุตสาหกรรมอื่น เช่น การแก้ปัญหาในกระบวนการพ่นสีฝุ่น การเป็น “ทรัพยากร” ทางความคิดที่ทำให้ผู้เขียนมีไอเดียใหม่ๆ ในอุตสาหกรรมใหม่ๆ มาแลกเปลี่ยนกัน เช่น การพ่นสีฝุ่นในโรงงานชิ้นส่วนรถยนต์กับการพ่นสีในงานวัสดุก่อสร้างหรือบางครั้งก็อิมเมจไปเที่ยวชมการผลิตเครื่องบินดินเผา ช่างคล้ายกับการปั้นล้อรถบางรุ่นจริงๆ

การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง FOS มีความยากตรงที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจจากภาพที่เหมือนกัน ดังตัวอย่างข้างต้น ซึ่งเป็นการ

เข้าใจในชื่อของเทคโนโลยีที่เหมือนกัน ไม่ใช่เจตนาของ Function ซะทีเดียว แต่ก็ง่ายในการเริ่มต้น ถ้าหากจะถามถึงความเชื่อมโยงของ Function ที่ต่างอุตสาหกรรม และอยู่ในระดับที่ลึกลงไปบ้างอาจจะเริ่มงง เช่น การพิมพ์ฟิล์มพลาสติกสำหรับบรรจุ กับ การดูแลรักษาสายพาน การเตรียมผิวงานอลูมิเนียมก่อนพ่นสี และการเตรียมอาหารก่อนทอด การวัดสภาพของน้ำมันกับการวัดสภาพของน้ำยาล้างในอุตสาหกรรมต่างๆ การออกแบบแม่พิมพ์ขึ้นรูปชิ้นส่วนรถยนต์ และการแก้ปัญหาของเสียในบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ

ก่อนจะเล่ากระบวนการสร้าง และใช้งาน FOS ของยกตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีก

1. กระบวนการผลิตที่กรองฝุ่น (ใส่ในโพรงจมูก) มีบางรุ่นถูกออกแบบมาจากแนวคิดให้มีการไหลของอากาศคล้ายกับที่เกิดในไซโคลน
2. การเจาะรูเล็กๆในผ้าอ้อมสำเร็จรูป บางผู้ผลิตนำไอเดีย

ก

ข

กระบวนการสร้างฐานข้อมูล FOS เพื่อนำไปใช้งานมีขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุ Main Function
2. ระบุ Abstract Function
3. ค้นหาตัวอย่างต่างๆ
4. นำมาประยุกต์

ความไม่คุ้นอยู่ตรงลำดับที่ 1 และ 2 หากเรานำโจทย์เครื่องตัดหญ้า ลำดับแรกเราจะพูดว่าตัดหญ้า หากเรามองลึกลงไปลำดับที่สองเราอาจตอบว่า Remove Substance (ตัวอย่างไม่ถูกต้อง กรณีนี้จะกลายเป็นเครื่องถอนหญ้า) ซึ่งมีศักยภาพเท่ากับ Abstract Function ของ การโกนหนวด จะเห็นได้ว่า Abstract Function มีการเขียนในลักษณะของ **“การกระทำ”** และ **“สิ่งที่ถูกกระทำ”**

ในตารางตัวอย่างของการกระทำ คือ Move Remove Hold Separate และยังเป็นไปได้อีกมาก เช่น Absorb, Cool, Destroy, Dry, Heat, Freeze, Heat Join เป็นต้น

กระบวนการนำ FOS ไปใช้งานนั้นไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนเฉพาะลำดับที่ 1-4 ได้ หากไม่สามารถแยกแยะ System และไม่สามารถแปลง Main Function ไปเป็น Abstract Function ได้ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ในลำดับที่สาม จะไม่สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพได้ หากไม่มีการสะสมฐานข้อมูลมาก่อน เราก็ไม่ควรสุ่มหาตัวอย่างอุตสาหกรรม เพราะเราอาจเลือกใช้อุตสาหกรรมที่ล่าช้าอยู่ได้ ประเด็นคือ บุคคลหรือองค์กรที่จะใช้เทคนิค FOS ในการพัฒนานั้น ควรมีการสนับสนุนให้ค้นหาข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ (Technology Monitoring / Scouting) ประเด็นในการสร้างฐานข้อมูลจะมาอธิบายอีกครั้งนะครับ ผู้เขียนขอทิ้งโจทย์ไว้สองข้อ เพื่อท่านได้ออกาทดลองตอบนะครับ

1. หากเรานำเอา วิศวกรรมการหรือ ทิศทางการพัฒนา หรือ การแก้ไขปัญหา ของเครื่องตัดหญ้ามาพัฒนา มีดโกนหนวด หน้าตาของมีดโกนหนวดในอนาคตจะเป็นอย่างไร

2. หากเราจะพัฒนา ฝาจุกน้ำปลา โดยใช้วิศวกรรมการของผลิตภัณฑ์ดับกลิ่นกาย หน้าตาผลิตภัณฑ์ฝาจุกน้ำปลาจะเป็นอย่างไร

ส่งคำตอบกันเข้ามาได้ที่ consult@tanasak.com (ของรางวัลยังไม่ได้กำหนดครับ)

ตารางที่ 1: ตัวอย่างของ Abstract Function

	Substance	Field	Information
Move			
Remove			
Hold			
Separate			